

Livets väg

nr 46

Jesus sa: Jag är vägen,
sanningen och livet. Ingen
kommer till Fadern utom
genom mig (Joh. 14:6).

Trettandedag Jul

En betraktelse.

De vise männen

Evangelisten Matteus skriver:

När Jesus var född i Betlehem i Judeen på kung Herodes tid, då kom vise män från Östern till Jerusalem och frågade: "Var är judarnas nyfödde kung? Vi har sett hans stjärna gå upp och har kommit för att tillbe honom." (Matt. 2:1-2)

Vi står här inför något av det mest underbara i Guds ord. Frälsaren har kommit till jorden! Budskapet om Jesus Kristus går ut i hela världen. Redan efter syndafallet fick Guds fiende Satan höra orden: *"Jag ska sätta fiendskap mellan dig och kvinnan och mellan din avkomma och hennes avkomma. Han ska krossa ditt huvud och du ska hugga honom i hälen."* (1 Mos. 3:15) Adam och Eva trodde dessa ord och började vänta på att Gud skulle sända denna säd, en avkomling av de båda första människorna.

När sonen Kain föddes hoppades Eva att detta var den utlovade säden och utbrast: *"Jag har fått en man, Herren."* (ordagrann översättning) Genom att barnet var *en man* kunde det vara den utlovade, manliga säden! Eva hoppades på detta, men tiden var långt ifrån inne. Adam och Eva fick gå igenom svåra prövningar då Kain visade sig bli en brodermördare. Men de första människorna på jorden höll

ändå fast vid Guds löfte, som sedan fördes vidare genom hela Gamla Testamentet. Redan när den tredje sonen Set hade fötts, började man förkunna Guds ord (1 Mos. 4:26). Denna vers kan översättas: *"Då började man predika (åkalla) Guds namn"*.

Modernistiska teologer har försökt komma undan texternas tydliga innebörd. Men det är helt klart att löftet till Adam och Eva och oss alla handlar om en kommande man. Ordet "säd" (avkomling) är i hebreiskan ett ord i maskulinum (zära'). Löftet innebar verkligen rent konkret att Gud skulle låta en man födas, som skulle bli världens Frälsare. Så trodde Abraham och alla patriarkerna, Mose, Aron och Josua och alla domarna, David och alla trogna kungar, Jesaja, Jeremia och alla övriga profeter. Så trodde också de fromma kvinnor, som genom tron blev upptagna i Guds nåderike och liksom skökan Rahab och moabitiskan Rut fick vara med om att föda söner som blev länkar i Jesu stamtavla i rakt nedstigande led från Adam! Ja, endast genom tron på löftet om Messias, Kristus, blev människorna under Gamla testamentets tid frälsta. Paulus skriver också att vi skall vandra *"i Abrahams tros fotspår"* (Rom. 4:12).

En som trots sitt motstånd fick förkunna Guds löfte var den falske profeten Bileam. Han fick pengar av en ogudaktig kung för att förbanna Israels folk. Hans egen åsna talade genom ett Guds under och förmanade Bileam (läs hela berättelsen om Bileam i 4 Mos. kap. 22-24!). De modernistiska teologerna tror förstås inte på att en åsna talade till Bileam. Men någon lär ha sagt om dem: *"Jag förvånar mig inte så*

Livets väg

Evangeliskt-lutherskt kyrkblad

Nr 46, 6 jan 2023

Red. kyrkoherde Sten Rydh

mycket över att Bileams åsna kunde tala. Jag förvånar mig mycket mer över att denna tidens åsnor inte kan tala!"

Det märkliga var att Bileam tre gånger försökte förbanna Israels folk, men att Gud hela tiden gjorde så att förbannelsen förvandlades till välsignelse. Så är vår Gud mäktig att kunna använda vilka redskap han vill. Jesus säger ju också att om de kristna tvingas tala i sin lovprisning skall istället stenarna ropa (Luk. 19:37-40)!

Nu fick Bileam på ett märkligt sätt profetera om den kommande Messias. Han sade i sin första profetia:

Hur kan jag fördöma den som Herren inte fördömer? Från klippornas topp ser jag honom, från höjderna skådar jag honom (4 Mos. 23:8f).

Det var Kristus Bileam skådade. Han sade sedan i sin andra profetia:

"Gud är inte en människa, så att han skulle ljuga, inte en människoson, så att han skulle ångra sig. Säger han något utan att göra det, talar han något utan att fullborda det? Se, att välsigna är mitt uppdrag. Han har välsignat, och jag kan inte ändra det. Ingen ofärd kan skådas i Jakob, ingen olycka kan ses i Israel. Herren hans Gud är med honom, en kungs jubel hörs bland dem." (4 Mos. 23:19f)

Det var en profetia om den kommande Konungen, Kristus. Det var ett orubbligt löfte som inte kunde ändras. Guds Israel, den sanna kyrkan, jublar över sin konung. I sin tredje profetia sade Bileam:

Så säger Bileam, Beors son, så säger mannen med det slutna ögat, så säger han som hör Guds ord och har kunskap från den Högste. Han ser syner från den Allsmäktige när han faller ner och får sina ögon öppnade. Jag ser honom, men inte nu, jag skådar honom, men inte nära. En stjärna stiger fram ur Jakob, en spira höjer sig ur Israel. (4 Mos. 24:15-17)

Här talar Bileam om stjärnan han ser när han av Gud får sina ögon öppnade. Stjärnan som stiger fram ur Jakob. Det är konungen som med sin spira skall regera

över Guds Israel. Det är en tydlig profetia om Messias, Kristus. Och stjärnan var tecknet på hans ankomst.

Så skriver då äntligen Matteus de enkla men världshistoriskt oerhört betydelsefulla orden:

"När Jesus var född i Betlehem i Judeen på kung Herodes tid..." (Matt. 2:1)

Nu hade HAN fötts, kvinnans säd, Messias! Efter ungefär fyratusen års väntan hade han nu äntligen kommit. Och vem utsåg Gud till att ta emot honom? Var det kung Herodes, de skrifflärde och fariséerna och folkets övriga ledare? Nej, de var helt blinda. Gud utsåg en enkel, fattig kvinna, Maria och hennes man Josef. Genom den helige Ande blev jungfrun havande enligt Jesajas profetia (Jes. 7:14). Gud talade till några enkla herdar på fältet. Han lät några främmande vise män i fjärran land få höra om stjärnan som hade tänts i enlighet med Bileams profetia!

Kristendomen består inte i att vi människor med våra kunskaper och vår förmåga gör oss en bild av vem Gud är. Hur vi än försöker kan vi inte med vår egen makt eller våra egna gärningar finna Gud. Vi är alla genom synden blinda och helt skilda från Gud. Men Gud kommer till oss! Gud kallar vem han vill som sin budbärare. Så kallade han människor från ett främmande land. De kom till sist fram till krubban, där barnet låg. De bar fram sina dyrbara gåvor: guld, rökelse och myrra. I tro tillbad de honom.

Jesus föddes ungefär vid den tiden på året då vi firar jul och trettondag. Denna kallas också Epifania, uppenbarelse, ett ord som anger att en slöja dras bort. Då uppenbarade Gud det som tidigare varit fördolt: Messias, Kristus, hade kommit i världen. Det avgörande är inte alls vilket datum han föddes, vilket olika kyrkor helt i onödan kivas om. Det enda viktiga är att han verkligen föddes in i historien, i vår

egen värld, precis så som Bibeln berättar. Om inte Guds evige Son hade fötts som en verklig människa hade vi alla varit förlorade.

Aposteln Johannes förkunnar tydligt vem Jesus var. Han skriver: *”I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud.... Och Ordet blev kött och bodde bland oss, och vi såg hans härlighet, den härlighet som den Enfödde har från Fadern. Och han var full av nåd och sanning.”* (Joh. 1:1f, 14)

De vise männen trodde först att den nyfödde judakonungen borde finnas hos kung Herodes i Jerusalem. Men genom de heliga Skrifterna fick de veta att profeten Mika hade sagt att han skulle födas i Betlehem. Det står:

Du Betlehem i Juda land, du är alls inte minst bland Juda furstar, för från dig ska utgå en furste som ska vara en herde för mitt folk Israel. (Matt. 2:6, som är en sammanställning av flera bibelställen, jämför Mika 5:2-4, 2 Sam. 5:2, 1 Krön. 11:2, Joh. 7:42)

Nu visade sig de vise människens tro. De följde troget Guds ord och gav sig i väg till den lilla byn Betlehem, som var en oansenlig plats. De litade på att Gud skulle visa dem var den nyfödde konungen var. Och Gud uppfyllde deras böner på ett underbart sätt. Matteus skriver:

Och stjärnan som de hade sett gå upp gick nu före dem, tills den stannade över platsen där barnet var. (Matt. 2:9)

Här har det skrivits mycket om olika stjärnkonstellationer som på ett naturligt sätt skulle kunna förklara hur stjärnan kunde leda de vise männen. Men sådana tankar är onödiga och fåfänga. Vi måste tro att Gud gjorde ett särskilt under med de vise männen. Samma stjärna som de hade sett gå upp hemma i österlandet ledde dem nu ända fram till stallet i Betlehem, där Kristus vilade i krubban! Hur detta gick till kan vi inte förstå. Gud

är större än allt förnuft. Han som har skapat allt råder också över allting i sin skapelse. När han vill låter han solen stå stilla på himlen, fastän det enligt astronomin lagar är omöjligt (Jos. 10:12f). När han vill låter han en stjärna visa den exakta vägen.

Man bör lägga märke till att det inte står att stjärnan gick före dem hela vägen ända från österlandet. De vise männen såg en stjärna gå upp, vilken de sannolikt satte i förbindelse med Bileams profetia och vad de i övrigt kan ha känt till ur Guds ord. Det var alltså genom Skriftens ord som de förstod att de skulle söka sig till Israels land. De förstod att stjärnan betydde att en kung hade fötts bland judarna. De begav sig då iväg *”för att tillbedja honom”*, står det. Männen var alltså sådana som redan innan de sett stjärnan trodde på Guds löften om en kommande Frälsare. På annat sätt kan man inte förstå orden att de kom för att *”tillbedja honom”*. Om det bara hade varit fråga om en ny jordisk kung i Israel hade de väl inte haft någon anledning att resa dit och tillbedja honom!

Låt oss till sist tillämpa dessa heliga ord på oss själva. Det är en stor Guds nåd att vi som idag får vara kristna genom dopet och tron har blivit kallade av Gud genom ordet. Endast genom Guds rena och klara ord och sakrament förs vi till en rätt tro. Frälsningen genom det lilla barnet i krubban gällde inte bara Israel, inte bara vissa människor på den tiden, utan hela mänskligheten. När Jesus dog på korset var det för alla människor i alla tider. Han bar hela världens synd och försonade den genom sitt heliga och dyra blod. Han uppfyllde hela Guds lag i vårt ställe. Han uppstod som ett bevis på att rättfärdiggörelsen och syndaförlåtelsen gäller alla människor utan undantag. Så kan vi vara vissa om vår salighet. Men det står också att många inte tar emot honom utan

liksom Herodes är hans fiender. Men åt dem som i tro tar emot honom ger han rätt och makt att bli Guds barn. (Joh. 1:11f) Så får också vi falla ner och tillbedja honom idag.

Amen.

(Denna betraktelse har tidigare varit publicerad i Lutherskt Församlingsblad, Jultidning 2022, s. 29-31.)